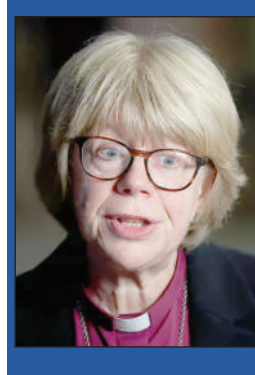

ಪ್ರಜಾವಾಣಿ

ಜನಮನದ ದನಿ

ಸಂಪಾದಕ : ಚಿ.ಆರ್. ಕೆಂಚೇಗೌಡ

ಟೆನ್‌ನ ಕ್ಯಾಂಟರ್ ಬರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಚರ್ಚೆ ಆಫ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ಆರ್ಚರ್ ಬಿಷಪ್ ಆಗಿ ಸಾರಾ ಮುಲ್ಲಾ (63) ಅವರು ಬುಧವಾರದಿಂದ ಸೇವೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

26 ಮಾರ್ಚ್ 2026 ಗುರುವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 2.00 ಸಂಪುಟ : 20 ಸಂಚಿಕೆ : 16 ಪುಟ-4 ಹಾಸನ E-mail : prajodayahsn@gmail.com RNI NO: KARKAN/2007/22629

ಉದ್ಯಾನ ನಗರಿಯ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಸಿರುವ ಕಸದ ರಾಶಿ » 2

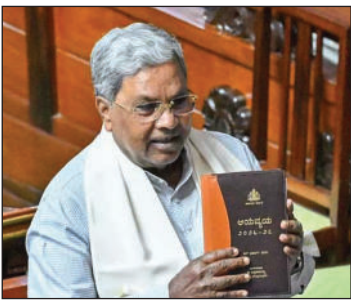
ಹೆಚ್ಚುಚ್ಚು ಗಿಡ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ » 3

ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಿಸುವ ಚಾಣ್ಣೆ ಕರಗತ » 4

ಆರ್ಥಿಕ ಶಿಸ್ತು - ಜನಪರ ಕಾಳಜಿಯ ಬಜೆಟ್: ಸಿಎಂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಲ ಅನಿವಾರ್ಯ | ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಹಣ ನೀಡದ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಅನ್ಯಾಯ

ಪ್ರಜೀವಿಯ ವರದಿ
ಬೆಂಗಳೂರು: ರಾಜ್ಯದ ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್ ಗಾತ್ರ 4,48,004 ಕೋಟಿ ರೂ. ಆಗಿದ್ದು ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 38,455 ಕೋಟಿ ರೂ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶೇ.9.4ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ವಿಧಾನಸಭೆ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಬುಧವಾರ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು, 2025-26ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ ಗಾತ್ರ 4,09,549 ರೂ. ಇತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಜೆಟ್ ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಶೇ.5.6 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂದು.

ಹೈಕಮಾಂಡ್ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ತೇನೆ. ಅವರು ಮುಂದುವರಿಯುವ ಎಂದ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೈಕಮಾಂಡ್ ಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ಯಾರೂ ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಹೈಕಮಾಂಡ್ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ. ಹೈಕಮಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ. -ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ

ಹೆಚ್ಚು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದರು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಾಲ ಅಗತ್ಯ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ 1.32 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂ. ಸಾಲ ಮಾಡಿದ್ದು, ಬಜೆಟ್ ಗಾತ್ರ 4,48,004 ಕೋಟಿ ರೂ. ಇದ್ದಾಗ ಸಾಲದ ಬಜೆಟ್ ಹೇಗೆ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ದೇಶ ಸಾಲ ಮಾಡದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಾಲ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲವನ್ನು ನಿಯಮದ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ 8,24,000 ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

2008 ರಿಂದ 2013 ರವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಜೆಪಿಯೂ ಸಾಲ ಮಾಡಿದೆ. ಐದು ವರ್ಷ ಕೊಡುವ ಸಾಲ ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಪ್ರಧಾನಿಯಾದ ನಂಕರೆ 165 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂ. ಸಾಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಡಿಪಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತ ದೇಶದ ಸಾಧನ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳು, ದೇಶದ ಜಿಡಿಪಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ » ನಾಲ್ಕನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ

ಹಾನುಬಾಳು ಗ್ರಾ.ಪಂ.ಗೆ ಗಾಂಧಿ ಗ್ರಾಮ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭಾಜನ

ಪ್ರಜೀವಿಯ ವರದಿ
ಸಕಲೇಶಪುರ: ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಾನು ಬಾಳು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಗಾಂಧಿ ಗ್ರಾಮ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಾರಿಯೂ ಹಾನುಬಾಳು ಪಂಚಾಯತಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪಂಚಾಯತಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಏಳನೇ ಬಾರಿ ಲಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಗಾಂಧಿ ಗ್ರಾಮ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಜಿ ಅವರ ಗ್ರಾಮ ಸ್ಮಾರಕದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖಾಂತಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ತೋರುವ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾನುಬಾಳು ಪಂಚಾಯತಿಯ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನದಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದೆ. 5 ಲ.ರೂ. ನಗದು-ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು

ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯು ನೀಡುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು 5 ಲ.ರೂ. ಪೂರ್ವಾಧಿಕಾರ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಈ ಅನುದಾನವನ್ನು ಗ್ರಾಮದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ದಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮರ್ಪಕ ಪೂರೈಕೆ, ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಬೀದಿ ದೀಪಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮಾನವ ದಿನಗಳ ಸೃಜನೆ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಪಾರದರ್ಶಕ ಜಾರಿ, ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ » ನಾಲ್ಕನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ

ಲೇಖಕಿ ರೂಪ ಹಾಸನಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹೆಣಬಾರದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಸಿಗದ ವೇತನ

ಹಂಪನಹಳ್ಳಿ ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ, ಚಂದ್ರ ಕಾಳೇನಹಳ್ಳಿ, ಭಾರತೀದೇವಿ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಬಹುಮಾನ

ಪ್ರಜೀವಿಯ ವರದಿ
ಹಾಸನ: ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನೀಡುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಲೇಖಕಿ ರೂಪ ಹಾಸನ ಅವರು ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಡಾ.ಚಂದ್ರ ಕಾಳೇನಹಳ್ಳಿ ಅವರ ಗಂಧಮತಿ (ನಾಟಕ), ಡಾ.ಹಂಪನಹಳ್ಳಿ ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ ಅವರ ದಾಸರಾಜೇಂದ್ರ (ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ/ಸಂಶೋಧನೆ), ಪಿ.ಭಾರತೀದೇವಿ ಅವರ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಚುಕ್ಕಿಗಳು (ಕಾವ್ಯ) ಕೃತಿಗಳು ಬಹುಮಾನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿವೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅಕಾಡೆಮಿ 2025ನೇ ಸಾಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ನಾಡಿನ 10 ಮಂದಿ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಗೊಳಿಸಿದೆ. ಬುಧವಾರ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೆ.ಎಲ್.ಎಸ್.ಮುಕುಂದರಾಜ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸರ್ವ ಸಮ್ಮತ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ರೂಪ ಹಾಸನ ಅವರನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು 25 ಸಾವಿರ ರೂ. ನಗದು, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಫಲಕ ೪೫

ಗೊಂಡಿದೆ.

ಕವಯಿತ್ರಿ, ಲೇಖಕಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ರೂಪ ಹಾಸನ ಅವರು, ಮಹಿಳೆ, ಮಕ್ಕಳು, ಪರಿಶರ, ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಹಲವು ಕೃತಿ ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ ಕೃತಿಗಳು
2024ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ವಿವಿಧ 17 ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ವಿಮರ್ಶಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವರ್ಷದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃತಿ ಬಹುಮಾನಕ್ಕೆ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಡಾ.ಚಂದ್ರ ಕಾಳೇನಹಳ್ಳಿ ಅವರ ಗಂಧಮತಿ, ಡಾ.ಹಂಪನಹಳ್ಳಿ ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ ಅವರ ಗಂಧಮತಿ, ಡಾ.ಹಂಪನಹಳ್ಳಿ ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಾನಪದ ವಿಧ್ಯಾಂಸ, ಸಾಹಿತಿ, ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 2020ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪುಸ್ತಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಥವಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀದೇವಿ ಅವರು ಕವಯಿತ್ರಿ, ಅಂಕಣ ಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ, » ನಾಲ್ಕನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ

ಮಲೆನಾಡು ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಪಾಲಿಕೆ ಕಮ್ಮು ನಿಟಿ ಮೊಬೈಲ್ ಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಸಂಬಳ | ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಂಕಷ್ಟ

ಮಲೆನಾಡು ಕೊಟ್ಟಿರಿ
ಪ್ರಜೀವಿಯ ವರದಿ
ಹಾಸನ: ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಬಾಯಿ ನೌಕರರಿಂದ ಅಧಿಕಾರದ ನೆರವು ಕೊಡಿಸಿರುವ 22 ಮಹಿಳಾ ಕಮ್ಮುನಿಟಿ ಮೊಬೈಲ್ ಗಳಿಗೆ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಂದ ವೇತನ ನೀಡದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಾಗಿ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಈ ವರೆಗೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಳ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. 2025ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ ವರೆಗಿನ ಸಂಬಳ ಇನ್ನೂ ತಲುಪಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಷ್ಟೇ ವೇತನ ಪಾವತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಮಾಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಸರ್ಕಾರ ತಲಾ 18,300 ರೂ. ವೇತನ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ನೌಕರರು ನಿತ್ಯ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಳಿ ಅಂಕಲಾಭವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ದುಡಿಸಿ ಆತ್ಮಗೃಹ ವಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡು ಮೊಬೈಲ್ ನೀಡಿದರೆ ಎಂದ ನೌಕರರು ಆಳಲು ತೋಡಿಕೊಂಡರು.

ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ
ಕಮ್ಮುನಿಟಿ ಮೊಬೈಲ್ ಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6.30 ರಿಂದ 10.30 ರವರೆಗೆ ವಾರ್ಡನ್ ಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರೆಗೆ 500ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳು ಬಂದಿದ್ದು, ತುರ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೀಟುಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಚರಂಡಿ ದುರಸ್ತಿ, ವಿದ್ಯುತ್, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸವು ಇವರ ಅದೃಶ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಶ್ರಮ ಮಹಿಳೆ ದುಡಿದರೂ ಮಾಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.

ಸುರಕ್ಷತಾ ಸಾಧನಗಳೇ ಇಲ್ಲ
ನೌಕರರಿಗೆ ವೇತನ ನೀಡದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೂ ವಾಹನಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಬಯಸುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮಾಸ್ಕ್, ಸ್ಯಾನಿಟೈಸರ್ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಸಹ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಟೋ, ಟಿಪ್ಪರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಗಬ್ಬು ವಾಸನೆ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ನೌಕರರೇ ಕಸ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯೂ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಗೂ ತೊಡಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ನೌಕರರು.

ಪಾಲಿಕೆ ಕಮ್ಮು ನಿಟಿ ಮೊಬೈಲ್ ಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಸಂಬಳ | ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಂಕಷ್ಟ
ಸಂಗ್ರಹ ವಾಹನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಗುವ ಅವರು ಹಸಿ ಹಾಗೂ ಒಣ ಕಸ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಹಾಕುವಂತೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಅಂಕಲಾಭವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆ ತಡವು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಹಾಕುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರು ಗಲಾಟೆಗೆ ಮುಂದಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಆತ್ಮಗೃಹವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 11 ರಿಂದ ಸಂಜೆ 5 ರವರೆಗೆ ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಾಲಿಕೆಗೆ ಕಂದಾಯ ವಾಹನವಿರುವವರೆಗೆ ತೆರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ನೀಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿತ್ಯ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಿದೆ. ನಂತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದ ಅಹವಾಲು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಲಿಕೆಯಿಂದ ಸಹಾಯವಾಣಿ (7411 10719) ತೆರೆದಿದ್ದು, ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಇವರೇ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ದಿನದ 24 ಗಂಟೆಯೂ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಪಾಳೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ

ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕಮ್ಮುನಿಟಿ ಮೊಬೈಲ್ ಗಳನ್ನು ನೀಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಂದ ಸಂಬಳ ನೀಡಿಲ್ಲ. 22 ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದರಷ್ಟೇ ವಾಡದ ಬಳಿಕ ಹಣ ಪಾವತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಾತ್ರ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ವೇತನ ತಡೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

-ಕಮ್ಮುನಿಟಿ ಮೊಬೈಲ್ ನೌಕರರು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ವನಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಕು ಮೂಲಕ ಹೋಗಬೇಕು. ಕೆಲವರು ಕಾಲ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ತಲುಪುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಸಮಯಕ್ಕೆ ವೇತನ ನೀಡಿದರೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಯಿಂದ ಸಂಜೆವರೆಗೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲೇ ಮಗ್ನರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ, ಸಂಬಳ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಗೂ ತೊಡಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ನೌಕರರು.

ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಕೊರತೆ: ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿ ಬಿಜನ ಅಧಿಕಾರಿ ನಿಧನ ನಡು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೀದಿ ರಂಪಾಟ

ಪ್ರಜೀವಿಯ ವರದಿ
ಅರಸೀಕೆರೆ: ನಗರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿರುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳಲ್ಲದೇ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಆರೋಪಿಸಿ ಜಿಎಂಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್.ಆರ್. ಸಂಶೋಧನಾ ಬುಧವಾರ ಸಂಜೆ ಬೆಂಬಲಿಗರೊಂದಿಗೆ ದಿಢೀರ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು.

ಈ ವೇಳೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೆಸರನ್ನಲ್ಲಿ 20 ಕೋ.ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವ ಕಾಸಿ ಕೆ.ಎಂ.ಶಿವಲಿಂಗೇ ಗೌಡ ಅವರ ಕೃಪಾಪೂರ್ವಕ ನಡವಳಿ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಲಾಕುರಿಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಿದರು.

ಅವರು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಗರ ವಾಗಿರುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಸಂಪೂರ್ಣ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೂ ಹೋರಾಟ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಎತ್ತಿರಿಸಿದರು.

ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕಾಸಿ ಕೆ.ಎಂ. ಶಿವಲಿಂಗೇ ಗೌಡ ಅವರು ಮಾನವೀಯತೆ, ಅನುಕಂಪ ಎಂಬುದು ಇದ್ದರೇ ಕೂಡಲೇ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗುವಂತೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ದುರ್ಮನವಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಮೃತಪಟ್ಟಿ ಅಜ್ಜಪ್ಪ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯ ಜಯರಾಂ ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ, ಮುಖಂಡರಾದ ಗುರುಬ್ಬೆಲ್ವೆ, ಗೀಜೆ ಹಳ್ಳಿ ಲಿಂಗರಾಜು, ಚೈಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಉಮೇಶ್, ಯಜಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಉಮೇಶ್, ಪ್ರೊ. ಪ್ರಸಾದ್, ಶಿವ್ ರಾಜ್, ಆನಂದ್, ನಗರಸಭೆ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ್ ಹಾಜರಿದ್ದರು.

ನಿವೃತ್ತ ಬಿಜನ ಅಧಿಕಾರಿ ನಿಧನ
ಪ್ರಜೀವಿಯ ವರದಿ
ಹಾಸನ: ನಿವೃತ್ತ ವಿಜನ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಸ್.ಆರ್. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ (81) ಅವರು ಬುಧವಾರ ನಿಧನರಾದರು.

ಅವರು ವಯೋಸಹಜ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೃತರಿಗೆ ಮೂವರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕುವೆಂಪು ನಗರದ ನಿವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮೃತರ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುರುವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 11.30ಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಗಾಡನಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಜರುಗಲಿದೆ.

ನಡು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೀದಿ ರಂಪಾಟ
ಪ್ರಜೀವಿಯ ವರದಿ
ಹಾಸನ: ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆದು ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಡೆದಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಘಟನೆ ನಗರದ ಗಂಧಕೋಟೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಮುಂಭಾಗ ಬುಧವಾರ ನಡೆದಿದೆ.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1.30ಕ್ಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಬಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ಮುಂದೆ ಹೊರಟಿದ್ದವನಿಗೆ ಹಿಂಜಿರಿನಿಂದ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ತಕ್ಷಣ ಸುತ್ತವರದ ಬೆಂಬಲಿಗರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಹಿಗ್ಗು ಮುಗು ಧಕ್ಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಗುಂಪು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮೇಲೆ ಏಕಾಏಕಿ ಎಗರಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಬ್ಯಾಗ್, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಹಿಡಿದು ಮನ ಬಂದಂತೆ ಘಟನೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಪೊಲೀಸರು ದೌಡಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹಳ್ಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ

ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಯೋಜನೆ

ಬಾವಿ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಸಹಾಯಧನ ನರೇಗಾ: ವೈಯಕ್ತಿಕ ಯೋಜನೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅತಂತ್ರ

ಪ್ರಜೀವಿಯ ವರದಿ
ಹಾಸನ: ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆ ಹೆಸರನ್ನು ವಿಜೆ-ಜಿ ರಾಮ್-ಜಿ ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಹಿಂದೆ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೈಗೊಂಡ ಹಲವು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗದೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾರೆ.

ಜಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ ಹೊಂದಿರುವ ಜನರು, ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಮೂಲಕ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ರಿಂಗ್ ಬಾವಿ, ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಕುರಿ-ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಶೆಡ್, ಕೃಷಿ ಧೂಮಿ ಸಮತಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ರಿಂಗ್ ಬಾವಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ 1.50 ಲ.ರೂ., ಅಡಿಕೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 40 ಸಾವಿರ ರೂ. ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ್ದರಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನೆರವು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹಣ ಸಿಗದೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಕುರಿ ಶೆಡ್, ಅಡಿಕೆ ಗಿಡ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುವ ರೈತರು ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಅನುದಾನದ ಬದಲಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ವಿಜಿಬಿ ರಾಮ್ ಜಿ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅನುದಾನ ಪಂಚಿ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿರ್ದೇಶನ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಲಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಗಿತ
ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಲು ವರ್ಷವಿಡಿ ಕಾಮ, ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ, ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆತ ತಕ್ಷಣ ಜನರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೂ ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಮಂಜೂರಾಗದೆ » ನಾಲ್ಕನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ

** ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ (K.S.R.T.C) **

ITI ANY TRADE ಮಾಡಿರುವ ಪುರುಷರು ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರು (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವಿಭಾಗ) **ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ**

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವಿಭಾಗದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಕಡೂರು, ಬೇಲೂರು, ಅರಸೀಕೆರೆ, ಮೂಡಿಗೆರೆ, ಸಕಲೇಶಪುರ ಹಾಗೂ ವಿಭಾಗೀಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯಕರು/ ಮ್ಯಾನ್ವಿಕ್ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬೇಕಾದ ದಾಖಲಾತಿಗಳು:
1.AAHDH CARD
2.CASTE CERTIFICATE
3.DIPLOMA /ITI / APPRENTICE TRAINING IN ANY TRADE MARKS CARD
4.BANK PASSBOOK
5.SSLC MARKS CARD
6.PHOTOS-3
7.MEDICAL FITNESS CERTIFICATE

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ: ಪ್ರಕಾಶ ಟಿ ಕಛೇರಿ
0821-3588801
ಮೊ: 9110692229, 8618943513.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ 5000 ದಿಂದ 6000 ಟನ್‌ವರೆಗೆ ಕಸದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅತಿಯಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆ, ಎಲ್ಲೆಡೆರಲ್ಲಿ ಕಸವನ್ನು ಸುರಿಯುವಿಕೆ, ಕೆರೆಗಳ ಮಾಲಿನ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಗರದ ಅಂದವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿವೆ. ಇದು ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ವಿಪರೀತ ಕಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದೆ.

ಕಸ-ಕಸರು
ಬೆಂಗಳೂರು ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಉದ್ಯಾನ ನಗರ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. 70ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಂತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಏರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ನಗರವು ವೇಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಂಡಿತಾದರೂ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಾಗಿ, ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ, ಹಸಿರು ಹೊದಿಕೆಯ ರಸ್ತೆಗಳು, ಸುಂದರ ಉದ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೆಳೆದಿದ್ದ ಬೆಂಗಳೂರು ಇಂದು ಕಸದ ನಗರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ರಸ್ತೆ ತಿರುವುಗಳಲ್ಲಿ, ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆರಲ್ಲಿಯೂ ಕಸದ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಸ್ವಚ್ಛಭಾರತ ಎಂಥ ಬೃಹತ್ ಅಭಿಯಾನದ ನಡುವೆಯೂ ಈ ಮಹಾ ನಗರಿಯ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತವೆ.

ಅಂಕಿಗೊತ್ತಿನ ನಗರ: ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ 5000 ದಿಂದ 6000 ಟನ್‌ವರೆಗೆ ಕಸದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅತಿಯಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆ, ಎಲ್ಲೆಡೆರಲ್ಲಿ ಕಸವನ್ನು ಸುರಿಯುವಿಕೆ, ಕೆರೆಗಳ ಮಾಲಿನ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಗರದ ಅಂದವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿವೆ. ಇದು ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ವಿಪರೀತ ಕಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದೆ.

ನಗರದ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗೆ ಅತಿಮೊದಲ ಶತುವೆಂದರೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅನ್ನು ವಂಚಿಸುವುದೇ ಈಗ; ಏಕೆಂದರೆ ಚರಂಡಿಗಳು ಕಸದಿಂದ ಕಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳು ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅನ್ನು ಸರಕಾರ ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ.

ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನ, ರಸ್ತೆ ಬದಿ, ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆರಲ್ಲಿ ಕಸವನ್ನು ತಂದು ಸುರಿಯುವುದು ಜನರಿಗೂ ರೂಢಿಯಾದಂತಿದೆ. ಇಂಥವರು ಕಾರು-ಬೈಕುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಯಿಸಿ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ ಕಸ ಬಿಸಾಕಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ!

ಈ ಮಹಾಸಂಭವದ ಹೀಗೆ ಬಿಸಾಡುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅನ್ನು ಮುಗ್ಧಜೀವಿಗಳಾದ ದನ-ಕರುಗಳು ತಿಂದು ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಂಚಾರ ತಂದುಕೊಡುವುದು ಪ್ರದಯವಿವ್ಯಾಪಕ ಸಂದರ್ಭ. ಕಸವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ಅಟೋ ಹಾಗೂ ಟೆಂಟುಗಳ ಸಮಯದ ಮಿತಿಮೀರಿಸಿ ಎಲ್ಲೆಡೆರಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ವಾಹನಗಳು ಕೆಲವೊಂದು ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಾವಧಿವರೆಗೆ ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕುವ ಜನರು ಮತ್ತು ವಾಹನ ಸಾರಾಂಗಿಗಳು ಆ ಗುಟ್ಟುಗಾಸಿನಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗದ ಮೂಗು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡೇ ಸಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ,

ಉದ್ಯಾನ ನಗರಿಯ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಸಿರುವ ಕಸದ ರಾಶಿ

ಮುಂಜಾನೆಯ ವಾಯುವಿಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಉದ್ಯಾನಗಳ ಬಳಿಗೆ ತೆರಳುವ ಜನರನ್ನು ಕಸದ ಅಡ್ಡೆಗಳು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತವೆ. ಕಸದ ರಾಶಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಕಸದ ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನೂ ಆಲ್ಟೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಹವೆಯ ಸೇವನೆಗೆಂದು ಬರುವವರು ಈ ಕಸದ ದುರ್ನಾಶನವನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಸೇವಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, 15-20 ದಿನಗಳಾದರೂ ಕಸವನ್ನು ಸುರಿಯುವ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಕಸವನ್ನು ಎತ್ತುವವರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನೇ ದಿನ ಕಸದ ಅಡ್ಡೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗಾರ್ಡನ್ ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳೊಳಗಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಬೋನ್ ಸಿಟಿ ಆಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆ: ಅಮೆರಿಕ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಅಥವಾ ಸಿಂಗಾಪುರದಂಥ ದೇಶಗಳಿಗೆ ನಾವು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಆಳುಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾದೆಯೋ, ಜನರ ಶಿಸ್ತೂ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದಾ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಸವನ್ನು ಎಸೆಯುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಪರಾಧ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಾದರೂ, ನನ್ನ ನಮ್ಮ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ರಸ್ತೆಯ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳೋದು ಸರಕಾರದ ಹೊಣೆಯಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಧೋರಣೆಯೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಬಂದೇ ಕಂಡಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಸ ಎಸೆಯುವ ಜನರು, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಸದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು- ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಸ್ವಚ್ಛಭಾರತ ಅಭಿಯಾನವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅದು ಜಾಹೀರಾತಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆಯೇ? ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಕಾಡುತ್ತದೆ.

ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮರೆಯಬೇಡಿ: ಕಳೆದೊಂದು ದಶಕದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛಭಾರತದ ಘೋಷಣೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಶೌಚಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಕೆಲವು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೂ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಘನಾಶ್ವತ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಷ್ಕೃತಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಮಾರ್ಚ್‌ನ ದೂಷಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ; ಹೊಣೆ ಮತ್ತು ಜವಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಮಾಡದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕವರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ರಸ್ತೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಸೆಯುವ ಜನರ ನಡವಳಿಕೆಯೂ

ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಂದ-ಚೆಂದ ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಕಾನೂನುಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಗರಿಕರು ನೈತಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನೂ ಮರೆಯಬೇಡಿ. ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಡಿ: ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಕಸವನ್ನು ಎಸೆಯುವವರಿಗೆ, ವಿವೇಶಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ, ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ಕಸ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವಾಹನಗಳು ಮನೆಮನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ/ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತುಂಬಾ ಇದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇವಲ ಒಂದು ನಗರವಲ್ಲ, ಇದು ನಮಗೆ ಅನ್ಯ-ಆಶ್ರಯ-ನೀರು-ಗಾಳಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ನೆಲೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಡೆರಲ್ಲಿ ಕಸ ಎಸೆಯುವವನು ನಮ್ಮವನಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರದಂಥ ಜಾಗೃತಿ ಆವರಣೆ ಮೂಡಬೇಕು.

ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಲ್ಪ ಕಸದ ಹೊಣವನ್ನು ಹೊತ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಬೇಕು. ಸಿಂಗಾಪುರದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೇ ಹೋಗಲು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕೂರುವ ಬದಲು, ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಅ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವಂಥ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಿದೆ.

ಅಮೆರಿಕದ ಮೇಲ್ಕಂಠ: ಮೊದಲೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಸ ಎಸೆಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಎನಿಸಿದರೆ, ಅಮೆರಿಕದಂಥ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅಪರಾಧ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಕಸವನ್ನು ಸುರಿಯುವುದು ಸೂಚ್ಯ ಮೂಲಕ ಪತೋಟಿಗ ತರಲಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲಿನ ಬಹುತೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಸವನ್ನು ಎಸೆದರೆ, ಅದರ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ 500 ರಿಂದ 1000 ಡಾಲರ್‌ವರೆಗೆ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಮುದಾಯ ಸೇವೆ ಅಂದರೆ ರಸ್ತೆ ಗುಡಿಸುವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಭಯವು ಜನರಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದೆ.

ಜನರು ಕಸವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿರಲೇ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾವತಿಸಿ ಬೇಕಾಗಿ ಬರುವ Pay-As-You-Throw ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಕಸದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನೀವು ತಗ್ಗಿಸಿದಷ್ಟೂ ನಿಮ್ಮ ಹಣ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಜನರಲ್ಲಿ ಕಸವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ.

Cleanliness is next to Godliness ಎಂಬುದೊಂದು ಮಾತಿದೆ. ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡು ಮಾತ್ರವೇ ದೇವರ ಸಾನಿಧ್ಯದ ಅನುಭವಿಸಿ ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯದಿರೋಣ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಮ್ಮ ಅಥವಾ ನಾವು ನೆಲೆಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸುಂದರ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ನಾವು ನೀಡಬಹುದಾದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ.

- ಬಾಲಚಂದ್ರ ಹೆಗಡೆ

ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೈ ಬಿಪಿ: ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕರೆಗಂಟೆ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ (ಹೈ ಬಿಪಿ) ಪ್ರದೇಶದವರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ (ಹೈ ಬಿಪಿ) ಕಳವಳಕಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 35.27 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಅಧಿಕ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವುದು ಗೃಹ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯಡಿ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿದಾಗ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಪ್ರದ್ಯೋಗ, ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ಸಮಸ್ಯೆ, ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು ಸ್ಥಿತ ಅನೇಕ ಅನಾರೋಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಧಾರಾ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದು ಅನೇಕ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕರೆಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ, ಹೀಗಾಗಿ ತತ್ ಕ್ಷಣ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿದಾಗ ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ ರೋಗಿಭಾರ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವುದು ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮಧುಮೇಹ ಕೂಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಕಳವಳಕಾರಿ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದವರಿಗಿಂತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಈಗ ನಡೆದಿರುವ ತಳಮಟ್ಟದ ಈ ತಪಾಸಣೆಯಿಂದ ಇದು ಸುಳ್ಳು ಎಂಬುದು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಬದಲಾದ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ. ದೈಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಕೊರತೆ, ಡಿಂಟ್ ಪ್ರಾಕ್, ಉಚ್ಚ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ, ಒತ್ತಡದ ಜೀವನ ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೀವನಪರ್ಯಂತ ಇರುವ ಅನಾರೋಗ್ಯ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ಕಾಯಿಲೆಗಳು, ಪ್ರದ್ಯೋಗಗಳು, ಲಕ್ಷಾಧಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಪತ್ತೆಯಾದ ಬಳಿಕವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಔಷಧ ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಂಶಗಳು

ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಳವಳಕಾರಿಯಾಗಿಸುವ. ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಮಧುಮೇಹ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾಯಿಲೆ (ಎನ್‌ಸಿಡಿ)ಗಳ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಇವು ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವುಗಳು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪತಃ ಒಟ್ಟು ಆಗುವ ಸಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 63-66ರಷ್ಟು ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. 2040-50ರ ವೇಳೆಗೆ ಇವುಗಳ ಹೊರ ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಎಂದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವ ಸರಾಸರಿ ವಯೋಮಾನ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬರುವುದು ಅಂದರೆ ಸಣ್ಣವಯಸ್ಸಿನವರು ಈ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಂಭೀರ ವಿಷಯ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುವ ಅರ್ಥಿಕ ಹೊರ-ನಷ್ಟವು ಬಹಳ, ನಾವು ಅಂದರೆ ಭಾರತೀಯರು ಜನಾಂಗೀಯವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಈ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಅಪಾಯ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ, ಆರೋಗ ಸರಕಾರ, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸರಕಾರೀತರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತತ್ ಕ್ಷಣ ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ ಸಹಿತ ಎಲ್ಲ ಎನ್‌ಸಿಡಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಹತ್ತಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಮರೋಪಾಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಂಶವನ್ನಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೂಡಲೇ ಆಗಬೇಕಾದ ಕ್ರಮ ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಈ ರೋಗಿಗಳು ಬಾರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು, ಇವುಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಾಗುವ ಅಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಜಾಗೃತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿ ನಿರೂಪಕರು, ಸರಕಾರೀತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಬಂದೆಳೆ ಮಾತು

ಬಟ್ಟೆ ಶಿಷ್ಟನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕಾಡು-ಮೇಡು ಅಲ್ಲದು, ತಪ್ಪು ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ಮುನಿಗಳ ಅಶ್ವಮುಕ್ತಿ ಬಂದನು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಅಯಾಸವಿತ್ತು, ಅದರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೋ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವಿತ್ತು. ಅವನು ಅಷ್ಟಾವಕ್ರರ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದನು- ಗುರುದೇವ, ನನಗೂ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಬೇಕು, ನನಗೂ ಆ ಪರಮಸುಖದ ಅನುಭವವಾಗಬೇಕು. ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಈ ಹಂಬಲ ಸರಿಯೇ? ಅಷ್ಟಾವಕ್ರರು ಅವನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ ನನು ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು, ಮಗನೇ, ಮುಕ್ತಿ ಯನ್ನು ಬಯಸುವುದು ಎಂದರೆ ನೀನು ಇನ್ನೂ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವುದೇ ಅರ್ಥ! ಏಕೆಂದರೆ ಬಯಕೆ ಎನ್ನುವುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಜ್ಞಾನೋದಯ ಎನ್ನುವುದು ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಯಾವಾಗ ನೀನು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೀಯೋ, ಆಗ ನೀನು ಅದನ್ನು ನಾಳೆಗೆ ಮುಂದೂಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಶಿಷ್ಟನಿಗೆ ಗುಂಪುಬಡಾಯಿತು. ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಗುಂಪುಬಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಕಸ್ತೂರಿಮೃಗದ ಭ್ರಮೆ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಾವಕ್ರರ ಉತ್ತರ

ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಕಾಡಿನ ತುಂಬೆ ಓಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಅಲೆಯುತ್ತದೆ, ಬಂಡೆಗಳಿಗೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದು ರಕ್ತಸಿಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಸುಸ್ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸುಗಂಧ ಬೆಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ತನ್ನೊಳಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಾ ಕ್ಷಣ ಅದರ ಓಟ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆ ಓಟ ನಿಂತ ಕ್ಷಣವೇ ಅದು ಸುಗಂಧವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಲು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹೊಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ದಿಕ್ಕಿನ ನಾನು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತೇನೆ, ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಆ ಪರಮ ಸುಖದ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರರು ನೀಡುವ ಉತ್ತರ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಮಿಕ: ನೀನು ನಿನ್ನನ್ನು ಎಂದೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲೇ ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಾದರೂ ಎಂದಿ? ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸುಖವನ್ನು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ, ಹಣದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರರ ಪ್ರಕಾರ, ಸತ್ಯವು

ನಾವು ಯಾವುದೋ ಹೊಸದನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ, ಬದಲಾಗಿ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿರುವೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವಾಗ ನಾವು ನನಗೆ ಏನೋ ಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಬಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಾಶನವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಯೋ, ಆಗಲೇ ನಮಗೆ ಸತ್ಯದ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾಲಾತೀತವಾದುದು. ನಾವು ಯಾವುದೋ ಹೊಸದನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ, ಬದಲಾಗಿ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿರುವೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವಾಗ ನಾವು ನನಗೆ ಏನೋ ಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಬಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಾಶನವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಯೋ, ಆಗಲೇ ನಮಗೆ ಸತ್ಯದ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದರ ಒಂದೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮದಿ, ಯಶಸ್ಸು ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮುಕ್ತಿ- ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಹುಡುಕಾಟ ನಿರಂತರ. ನಾವು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಅಥವಾ

ವಿಮಾನ ಹಾರದ ದೇಶದ ಕಥೆ!

» ಭಾರತದಂತಹ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಕ್ಕೂ ಇದು ಪ್ರೇರಣೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಿಕ ನಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಗಳಿವೆ. ಇಂಥದೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೌದು, ಸಾಧ್ಯ! ಸರಿಯಾದ ನಿತಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಉರುಗುಳೂ ಇಂಥ ಸುರಕ್ಷತೆ, ತ್ರೀಮಂತ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಾಗಬಹುದು. ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಸಣ್ಣದ್ದು ಆದರೆ ಪ್ರಭಾವಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸರಳ, ತ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ. ನಿನ್ನ ಯುರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಈ ಪುಟಾಣಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಡಿ.

per capita ಸುಮಾರು ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ನಂತಹ ದೇಶಗಳಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? **ತಯಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರ:** ದೇಶದ ಅರ್ಥಿಕತೆಯ 42% ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಡೆಂಟಲ್ ಉಪಕರಣಗಳು, ಯಂತ್ರಗಳು, ಫಿಷಿಂಗ್ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರೂಮೆಂಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಟೂಲ್ಸ್ ಹೊರತು ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಮುಖ ತಯಾರಕ ದೇಶವೆಂದು. ಆರ್ಮಿ ಮತ್ತು ಡಿ ಗೆ ಜಿಡಿಪಿ 6.2% ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. **ಅರ್ಥಿಕ ಸೇವೆಗಳು:** ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕ್ಷೇತ್ರ 20% ಜಿಡಿಪಿ ಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ತೆರಿಗೆ (ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ತೆರಿಗೆ 12.5%), ಗೌಪ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ತ್ರೀಮಂತರೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ: ರಾಜರ ಅರಮನೆಗಳು, ಕೋಟೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರ್ವತಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಇದೆ. **ವಿದೇಶಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು:** ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 60%ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲವು 7-10 ಜನ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭ್ಯಾಸ ದೇಶದ ಜೈಲು ಬಳಸುತ್ತದೆ. ನಿವಾಸಿಗಳು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕಥೆಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ನಿವಾಸಿಯೂ ಉನ್ನತ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ

ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲಿನ ಹೈಲೈಟ್. ಸ್ವಂತ ಕರನಿ ಇಲ್ಲ; ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ದೇಶಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ವಂತ ಕರನಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಕರಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. 1924ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ ಫ್ರಾಂಕ್ ಬಳಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಕಸಮ್ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಇರುವ ಕಾರಣ ಸ್ವಂತ ಕರನಿ ಮುಂದಿನ ಮೂಲಕ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿದೆ. **ಏರ್ಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲ:** ಯಾವುದೇ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಇಲ್ಲ, ಸಣ್ಣ ಹೆಲಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಜ್ಯೂರಿಕ್ (ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್) ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ನೆರೆಯ ಏರ್ಪೋರ್ಟ್ ಗಳಿಂದ ಬಂದು ರಸ್ತೆ ಅಥವಾ ರೈಲು ಮೂಲಕ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಏರ್ಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ದೇಶವೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ ತನ್ನ ಸಣ್ಣತನದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡತನವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಪ್ರವೃತ್ತಿ: ಕಳೆದ ಅತ್ಯಂತ ಸುರಕ್ಷಿತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಕ್ರಿಮಿನ್ ರೀಟ್ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ. ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅಪರಾಧ. ದೇಶದ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು 7-10 ಜನ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭ್ಯಾಸ ದೇಶದ ಜೈಲು ಬಳಸುತ್ತದೆ. ನಿವಾಸಿಗಳು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕಥೆಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ನಿವಾಸಿಯೂ ಉನ್ನತ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ

ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ ಸಣ್ಣದ್ದು ಆದರೆ ಪ್ರಭಾವಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸರಳ, ತ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ. ನಿನ್ನ ಯುರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಈ ಪುಟಾಣಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಡಿ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಥವಾ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಬಳೆ ಬಂದು ಒಂದು ದಿನ ಕಳೆಯಿರಿ. ಈ ದೇಶ ನಿಮಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ತ್ರೀಮಂತತೆಯ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ!

ಮತ್ತು ಅರ್ಥಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದಾಗಿ ಅಪರಾಧಗಳು ಕಡಿಮೆ. ವಿವೇಕಿಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೇಶದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ ಜರ್ಮನ್, ಆದರೆ ಅಲೆಮಾನಿಕೆ ಡಯಲೆಕ್ಟ್ ಬಳಕೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ತೃತೀಯಾಂಶ ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೂಲದವರು, ಉಳಿದವರು ವಿವೇಶಿಗಳು. 80% ಜನ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ (ಕ್ಯಾಥೊಲಿಕ್). ವಡೋನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಕ್ಯಾಂಪಸ್ (ರಾಜಕುಟುಂಬದ ನಿವಾಸಿ), ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ, ಆರ್ಟ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಇವೆ. ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಕೋಟೆಗಳು, ಗ್ರಾಮಗಳು ಮತ್ತು ಫೆಸ್ಟಿವಲ್‌ಗಳನ್ನು ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸುತ್ತಲಿನ ದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ. ವಡೋನ್ ನಲ್ಲಿ ಶಾಕಿಂಗ್, ಫೈಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು. ದೇಶವು ಸುಸ್ಥಿರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಶಾಂತ, ಸಮೃದ್ಧ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ವಿವೇಶಿಗಳು ಬಹುಬೇಗನೇ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವಾಗ ನಮಗೆ ದೇಶದ ಗಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸ್ಥಿತಿ, ನಾಯಕತ್ವ, ಅರ್ಥಿಕ ನಿತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ತೆರಿಗೆ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರರಹಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ದೇಶವು ಮಹಾ ತ್ರೀಮಂತವಾಗಬಹುದು. ಭಾರತದಂತಹ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಕ್ಕೂ ಇದು ಪ್ರೇರಣೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಿಕ ನಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಗಳಿವೆ. ಇಂಥದೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೌದು, ಸಾಧ್ಯ! ಸರಿಯಾದ ನಿತಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಉರುಗುಳೂ ಇಂಥ ಸುರಕ್ಷತೆ, ತ್ರೀಮಂತ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಾಗಬಹುದು.

ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಸಣ್ಣದ್ದು ಆದರೆ ಪ್ರಭಾವಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸರಳ, ತ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ. ನಿನ್ನ ಯುರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಈ ಪುಟಾಣಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಡಿ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಥವಾ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಬಳೆ ಬಂದು ಒಂದು ದಿನ ಕಳೆಯಿರಿ. ಈ ದೇಶ ನಿಮಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ತ್ರೀಮಂತತೆಯ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ!

ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಸಣ್ಣದ್ದು ಆದರೆ ಪ್ರಭಾವಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸರಳ, ತ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ. ನಿನ್ನ ಯುರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಈ ಪುಟಾಣಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಡಿ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಥವಾ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಬಳೆ ಬಂದು ಒಂದು ದಿನ ಕಳೆಯಿರಿ. ಈ ದೇಶ ನಿಮಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ತ್ರೀಮಂತತೆಯ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ!

ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಸಣ್ಣದ್ದು ಆದರೆ ಪ್ರಭಾವಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸರಳ, ತ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ. ನಿನ್ನ ಯುರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಈ ಪುಟಾಣಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಡಿ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಥವಾ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಬಳೆ ಬಂದು ಒಂದು ದಿನ ಕಳೆಯಿರಿ. ಈ ದೇಶ ನಿಮಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ತ್ರೀಮಂತತೆಯ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ!

- ರೂಪಾ ಗುರುರಾಜ್

